

Sann fabel om våra djurister

http://www.svd.se/dynamiskt/inrikes/did_14603300.asp

välkommet beslut Djurskydd behövs. Men det måste skötas av experter, inte av tryckare. Det skriver Skansen-Akvariets chef Jonas Wahlström med anledning av sina egna farsartade erfarenheter av Djurskyddsmyndigheten som nu ska läggas ned.

Djurskyddsmyndigheten i Skara ska läggas ner.

I mer än 30 år har jag aktivt arbetat med djur så jag borde rimligen vara ledsn över att Sverige från den 1 juli inte längre har en separat myndighet, som värnar djuren.

Tanken var nog bra. Men i mångt och mycket blev det fel.

Tidigare sköttes (så också efter 1 juli år) djurskyddsfrågorna av Jordbruksverket. Jag uppfattade alltid tjänstemännen där som kompetenta och vettiga. Ibland hade man olika åsikter i praktiska frågor, men efter diskussioner kom man alltid överens.

När jag startade Skansen-Akvariet (1978) var det en banbrytande verksamhet när det gällde avel av hotade djurarter, så som lejonamariner, sakiapor, svansmaki med flera. På den tiden fanns inga regler för hållande av sådana djur. Och i bästa samförstånd utformades ett regelverk som ofta hade Skansen-Akvariet som förebild.

Jag hade förmånen att samarbeta med veterinärlegender, till exempel professor Karl Borg på Statens veterinärmedicinska anstalt samt Olle Hellgren och Sven Johansson, båda verksamma på f.d. veterinärstyrelsen (numera Jordbruksverket). Jag minns med saknad den tid då man kunde föra en konstruktiv dialog som slutade i bästa samförstånd med djurens bästa för ögonen.

Sen bildades djurskyddsmyndigheten, DM, efter politiska krav från miljöpartiet. Jag tyckte det var jättebra att djuren fick ett förstärkt skydd på detta vis. Men när jag första gången kom i kontakt med myndigheten blev jag snart varse att det kanske inte var de rätta personerna som befolkade denna nya myndighet.

Skansen-Akvariet fick 1981 två kubanska krokodiler, världens mest sällsynta krokodilart. Sådana krokodiler fanns då i några få hundra exemplar i ett reservat på Kuba och ett fåtal i djurparker utanför hemlandet.

Just mina två krokodiler hade några år tidigare vid ett massmöte i Havanna, av Fidel Castro personligen, överlämnats till en rysk kosmonaut. Jag tog hem dem i handbagaget på Aeroflot.

Väl på Skansen hamnade de i vår nybyggda och godkända krokodilanläggning. Där har de nu levt i 25 år i högönsklig välmåga och sedan 1987 årligen förökats. Vi har under åren skickat hundratals små sällsynta kubanska krokodiler till djurparker runt om i världen.

Med tiden skärptes kraven för att hålla krokodiler i svenska djurparker. Och det visade sig då att mina krokodilers bassäng på Skansen-Akvariet var 14 kvadratmeter för liten. Dock råkade landytan vara 14 kvadratmeter större än vad som krävdes. Krokodilerna, som vid det här laget blivit fullvuxna djur (2,4 m långa) tillbringar största delen av sin tid på land eftersom de inte har några fiender, som de måste gömma sig för.

Detta kände Jordbruksverket väl till och accepterade det eftersom krokodilerna uppenbart trivdes förträffligt. Sen kom DM in i bilden. Och man högg direkt på mina krokodiler och krävde att de skulle bort om inte simbassängen byggdes ut. Tyvärr kunde jag inte bygga ut den av praktiska skäl. Och ingen annan svensk djurpark kunde ta hand om dem heller.

Vad återstod då? Avlivning?

- **Om man** ska vara krass så är döden inget dåligt djurskydd, framhöll DM:s jurist (tur att den mannen inte jobbar på Socialstyrelsen).

Det är fullt möjligt att söka dispens enligt reglerna (L 108) om särskilda skäl föreligger. Självklart gjorde jag det för just dessa två unika krokodiler.

Men dispensen avslogs av DM med motiveringen att "det är nog för kallt i vattnet eftersom de mest ligger på land". Hur man kunde veta det är en gåta för ingen hade varit och tagit tempen på vattnet eller ens tittat på krokodilernas hem.

Jag överklagade den avslagna dispensen till länsrätten. När målet väl kom upp hävdade DM att deras

regler gällande krokodiler var skrivna av Sveriges ledande zoologiska och veterinära expertis och minsann inte tagna ur luften.

Det visade sig att hela denna expertgrupp stödde krokodilernas sak (jag hade i förväg bett alla om ett utlåtande) och de tyckte att djuren hade det alldeles utmärkt på Skansen-Akvariet.

Vad blev då resultatet? Jo, krokodilerna vann i länsrätten och fick sin rimliga dispens.

Var då saken över? Inte då!

Djurskyddsmyndigheten överklagade kvickt till kammarrätten. Det märkliga inträffar nu att DM i sin nya inlaga hävdar att de experter man framhållit som Sveriges bästa i länsrätten inte längre är vatten värda.

I stället hade man hittat en som man sa var världens främsta krokodilexpert, professor James Perran Ross, University of Florida.

"James Perran Ross utlåtande motbevisar i princip allt det som Skansen-Akvariet och dess sakkunniga (= DM:s egna experter, min anm) påstått", skrev man till kammarrätten.

När jag läste vad professorn hade skrivit blev jag fundersam. Det han sa var ju i princip detsamma som jag hade sagt! Hur kunde man tolka det tvärtom i Skara? Eller begrep man inte engelska?

Jag ringde upp professorn i Florida och förklarade saken. Eftersom han inte fått alla fakta i målet av DM begärde han i egenskap av expertvittne att få in alla tillgängliga fakta om mitt krokodilfall.

Till kammarrätten inkom han sen med ett utlåtande, stött av ytterligare två krokodil-kollegor, dr Fritz Huchzermeyer med 40 års veterinär erfarenhet från Sydafrika samt dr Adam Britton, krokodilforskare.

Dessa tre stödde punkt för punkt allt vad jag framhållit!

"Jag stöder därför att man behåller dessa exemplar i vad som helt klart är en mycket lämplig anläggning", blev James Perran Ross slutkläm.

Och vad hände? Jo, krokodilerna vann även i kammarrätten.

Kunde krokodilerna äntligen pusta ut nu då?

Men inte då! Djurskyddsmyndigheten gav sig inte. Man överklagade till Regeringsrätten!

Några fler krokodilexperter har man inte lyckats hitta. Man har ju redan förbrukat alla, både Sveriges och världens bästa. Nu hävdar man istället allmänt luddigt att både länsrätt och kammarrätt gjort fel. Man kräver en prövning av vad som är särskilda skäl.

I snart två år har krokodilerna legat hos Regeringsrätten. Varje gång jag frågat hur det går svarar man med ett skratt:

- Ärendet är lågt prioriterat.

Det är inte bara krokodiler som DM har jagat. Även när det gäller de frigående kossorna (krav på ligghallar) i Skåne och

de vilda russen (krav på vindskydd) på Gotland har man helt kört över sina egna experter, det vill säga djurskyddsinspektörer och veterinärer.

Ska verkligen en myndighet uppföra sig på detta sätt? Kanske beror det på en politiskt tillsatt generaldirektör, som är alltför svag för att stå emot fundamentalisterna på sin myndighet.

Djurskydd behövs. Men det måste skötas av experter, inte av tyckare. Förra näringsministern Björn Rosengren sa en gång att Norge var den sista sovjetstaten. Må så vara. Men politbyrå ligger än så länge i Skara.